

ПРОГРАМ РАДА
ISS/KS G061
Пластичне масе

Овај програм рада усвојен је на седници Комисије која је одржана 27. 06. 2013. године, а одобрио га је Стручни савет за опште области стандардизације на седници одржаној 12. септембра 2013. године.

1 Увод

1.1 Предмет и подручје примене

Предмет рада Комисије за стандарде јесте стандардизација номенклатуре, метода испитивања и спецификација које се могу применити на материјале и производе у области пластичних маса, као и стандардизација у области машина за производњу пластичних маса и гуме.

а) Пластичне масе

Пластичне масе су један од најважнијих и најразноврснијих материјала у оквиру глобалне економије. Потреба за заједничком терминологијом и мерним техникама повећава како глобализацију тако и експанзију међународне трговине.

Стандардизација у области пластичних маса обухвата:

- термине и дефиниције из ове области;
- механичка својства;
- физичко-хемијска својства;
- термопластичне материјале;
- терморективне материјале.

б) Машине за производњу пластичних маса и гума

Стандардизација у области безбедности машина за производњу пластичних маса и гума као што су: машине за уситњавање, унутрашњи мешачи, каландери, машине за термоформирање, пелетизери, екструдери, машине за инјекционо пресовање.

1.2 Опсег рада Комисије

Комисија за стандарде прати рад Техничког комитета ISO/TC 061, *Пластичне масе*, Међународне организације за стандардизацију (ISO), као и Техничких комитета CEN/TC 249, *Пластичне масе*, и CEN/TC 145, *Машине за пластику и гуму*, Европског комитета за стандардизацију (CEN).

1.3 Историјат рада Комисије

Први стандарди из ове области настали су давних 60-тих година прошлог века. Комисија је радила са мањим или већим прекидима до 2010. године, када је формирана Комисија KS G061, *Пластичне масе*, у овом саставу. Последње решење о образовању Комисије датира од 23. 01. 2012. године, под бројем 284/2-2701/2012 .

2 Пословно окружење

2.1 Опште

На пословно окружење утичу политички, економски, технички, законодавни и социјални аспекти.

У контексту намера да се Република Србија што пре интегрише у Европску унију, у току је процес усаглашавања националног са европским законодавством, које се врши путем преузимања европских стандарда.

На основу тог процеса, комисије за стандарде Института врше усаглашавање српских стандарда са европским стандардима и то усвајањем европских стандарда као националних. Осим тога, приликом преузимања европских као српских стандарда морају да се повуку сви национални стандарди који су у супротности са европским стандардима за исте предмете стандардизације. По том принципу и Комисија KS G061 врши преузимање европских стандарда и сродних докумената као националних.

У односу на европско законодавство, поједини прописи су у потпуности хармонизовани, а поједини делимично. У табели 1 дат је упоредни преглед европских и одговарајућих српских прописа, као и националних прописа који немају директну везу са европским законодавством.

ТАБЕЛА 1

Европски пропис	Национални пропис	Степен хармонизације
89/106/ЕЕС, Директива о грађевинским производима	У припреми	
Машине (MD), 2006/42/ЕС	Правилник о безбедности машина (Сл. гласник РС, бр. 36/09)	потпуно хармонизован
	Правилник о техничким и другим захтевима за пластичне кесе са адитивом за оксидациону разградњу и биоразградњу, о оцењивању усаглашености и условима које мора да испуни именовано тело ("Службени гласник РС", број 3/2012). У дати правилник су уграђени следећи стандарди које је донела Комисија KS G061: SRPS G.Z2.011:2011, SRPS G.S2.520:2011, SRPS G.S1.511:2011, SRPS G.S2.519:2011, SRPS G.S2.737:2011, SRPS G.S2.521:2011, SRPS G.Z2.010:2011, SRPS G.S2.664:2011.	
	Уредба о врстама загађивања, критеријумима за обрачун накнаде за загађивање животне средине и обвезницима, висини и начину обрачунавања и плаћања накнаде ("Сл. гласник РС", бр. 113/2005, 6/2007, 8/2010 и 102/2010).	

2.2 Квантитативни показатељи пословног окружења

Следећа листа квантитативних показатеља описује пословно окружење како би се обезбедиле адекватне информације ради подржавања циљева и будућих активности Комисије.

Структура физичког обима прерађивачке индустрије

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Прерађивачка индустрија	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Прехрамбени производи, пиће и дуван	27,7	29,3	36,9	32,9	31,9	32,8	32,7	32,1	34,8
Текстил и текстилни производи	9,8	7,5	4,2	5,5	4,1	3,9	3,7	3,3	3,0
Кожа и предмети од коже	1,6	1,3	1,3	1,5	1,1	1,1	1,0	1,0	0,9
Дрвна индустрија	0,9	0,6	0,5	1,2	1,0	0,9	1,1	0,9	0,8
Папир и издавачка делатност	4,8	4,6	3,4	6,5	5,7	5,6	6,0	6,2	7,5
Кокс и деривати нафте	2,4	2,9	6,4	4,4	4,7	4,7	4,4	4,3	4,6
Хемијски производи	14,0	14,4	13,9	11,2	12,3	12,9	13,0	13,4	12,6
Гума и пластика	5,3	5,4	4,7	4,3	4,4	4,2	4,4	4,4	4,2
Остали неметални минерали	7,5	7,2	6,0	5,8	5,2	5,4	5,2	4,9	4,6
Основни метали и метални производи	10,5	10,7	10,6	9,2	12,7	14,0	13,5	14,0	12,2
Остале машине и уређаји	4,2	4,0	4,3	6,1	6,6	3,8	4,3	4,6	4,6
Електрични и оптички уређаји	3,5	4,7	2,6	4,8	4,3	4,0	4,0	4,0	3,9
Саобраћајна средства	4,4	4,8	2,9	3,6	3,6	3,4	3,3	3,2	3,4
Остало	3,3	2,5	2,4	3,1	2,4	3,4	3,5	3,7	2,9

Инвестиције у прерађивачкој индустрији, у %

	2006	2007	2008	2006-2008
Прерађивачка индустрија	100,0	100,0	100,0	100,0
Прехрамбени производи, пиће и дуван	41,4	30,0	28,9	33,5
Текстил и текстилни производи	4,8	4,9	10,5	6,7
Кожа и предмети од коже	0,6	2,0	0,6	1,0
Дрвна индустрија	1,2	1,4	1,3	1,3
Папир и издавачка делатност	6,2	7,5	7,5	7,1
Кокс и деривати нафте	2,2	1,5	6,8	3,5
Хемијски производи	8,2	7,4	10,1	8,6
Гума и пластика	6,1	5,2	5,5	5,7
Остали неметални минерали	5,8	8,5	7,0	7,1
Основни метали и метални производи	10,9	12,8	9,6	11,1
Остале машине и уређаји	4,6	6,5	3,1	4,7
Електрични и оптички уређаји	3,5	2,9	3,3	3,3
Саобраћајна средства	1,2	4,4	2,7	2,8
Остало	3,3	4,8	2,8	3,6

У периоду од 2003. до 2009. године највећи позитивни нето финансијски резултат остварен је у области производње производа од гуме и пластике (4,7 милијарди динара).

Ниво физичког обима индустријске производње

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	Просечна стопа раста 2001– 2009
Индустрија – укупно	100,1	101,8	98,7	105,8	106,6	111,6	115,7	117,0	102,9	0,3
Вађење руда и камена	87,2	88,6	89,3	88,7	90,5	94,3	93,7	97,1	92,9	-0,8
Прерађивачка индустрија	100,7	103,4	98,7	108,1	107,4	113,1	117,8	118,6	99,9	0
Производња и дистрибуција електричне енергије, гаса и воде	101,2	99,5	101,8	101,7	108,4	110,8	113,9	115,9	116,6	1,7
Прерађивачка индустрија										
Прехрамбени производи, пиће и дуван	97,0	105,4	103,1	106,0	111,7	118,2	124,2	123,0	114,1	1,5
Текстил и текстилни производи	104,1	82,1	55,3	53,6	46,0	44,6	40,2	35,7	26,0	-10,4
Кожа и предмети од коже	101,6	76,7	60,7	50,9	51,1	50,7	49,5	48,3	39,5	-9,8
Дрвна индустрија	81,6	56,1	40,0	46,4	36,0	35,2	43,7	36,0	20,3	-16,2
Папир и издавачка делатност	99,3	100,2	89,5	93,9	87,8	89,0	99,4	104,0	97,6	-1,5
Кокс и деривати нафте	167,7	219,5	218,6	266,5	259,3	268,9	260,3	256,2	232,8	9,8
Хемијски производи	112,7	113,6	129,3	152,5	158,3	171,5	180,1	188,2	149,0	4,5
Гума и пластика	113,9	123,0	122,5	128,5	140,1	134,2	144,9	145,7	118,0	1,9
Остали неметални минерали	103,6	104,2	90,2	92,7	90,5	96,5	96,8	91,8	73,7	-3,2
Основни метали и метални производи	88,7	93,4	93,2	123,2	143,8	170,1	170,8	179,3	132,0	3,1
Остале машине и уређаји	99,7	101,4	91,5	130,3	79,4	68,4	81,3	86,6	73,2	-3,4
Електрични и оптички уређаји	90,2	105,9	93,3	98,9	81,9	74,5	77,7	79,5	65,7	-4,6
Саобраћајна средства	86,9	98,0	88,7	86,3	99,0	91,4	95,0	91,9	67,5	-4,8
Остало	107,9	101,5	99,3	94,3	84,2	136,8	145,7	158,1	105,8	0,6

Запосленост

	Запослени			Структура (%)			Индекс 2009/2007.
	2007.	2008.	2009.	2007.	2008.	2009.	
Прерађивачка индустрија	521.744	484.281	441.472	–	–	100	84,6
Прерађивачка индустрија (запослени у правним лицима)	451.744	432.293	–	100,0	100,0	–	–

+ приватни предузетници и њихови запослени)							
Прехрамбени производи, пиће и дуван	99.939	99.368	89851	22,1	23.0	20.4	89.9
Текстил и текстилни производи	47.051	44.666	36760	10,4	10.3	8.3	78.1
Кожа и предмети од коже	13.361	12.111	12248	3,0	2.8	2.8	91.7
Дрвна индустрија	15.191	14.870	11198	3,4	3.4	2.5	73.7
Папир и издавачка делатност	27.509	25.523	27833	6,1	5.9	6.3	101.2
Кокс и деривати нафте	4.244	3.616	823	0,9	0.8	0.2	19.4
Хемијски производи	25.069	23.441	25526	5,5	5.4	5.8	101.8
Гума и пластика	22.574	22.560	21904	5,0	5.2	5.0	97.0
Остали неметални минерали	24.225	22.103	20004	5,4	5.1	4.5	82.6
Основни метали и метални производи	57.673	56.090	56533	12,8	13.0	12.8	98.0
Остале машине и уређаји	29.176	29.374	37009	6,5	6.8	8.4	126.8
Електрични и оптички уређаји	30.194	28.099	32767	6,7	6.5	7.4	108.5
Саобраћајна средства	32.528	26.492	28591	7,2	6.1	6.5	87.9
Остало	23.012	23.984	40425	5,1	5.5	9.2	175.7

2.3 Захтеви тржишта

Стандарди из надлежности Комисије KS G061 примењују се у пословном окружењу Србије. Спецификације и ови стандарди чине основу за производне и комерцијалне послове.

Пошто су стандарди из надлежности Комисије KS G061 у релативно широкој употреби, неопходно је да се редовно иновирају

2.4 Аспекти животне средине

У будућности ће производња и примена производа од пластике бити веома важне за правилно искоришћење природних ресурса, као и за минимизирање штетних ефеката по животну средину. Стандарди из области пластичних маса све више обухватају и поступке који имају за циљ безбеднију производњу и примену производа од пластичних маса. Ово се посебно односи на питања пластичног отпада, рециклаже пластичних маса, употребе амбалаже, производње биодеграбилних производа итд. Доследна примена ових стандарда и друге пратеће регулативе важна је како са аспекта заштите животне средине, тако и са аспекта очувања веће конкурентности српских произвођача производа од пластичних маса. Поред тога потребна је и већа ангажованост око доношења и примене закона у области заштите животне средине као и ригидније санкционисање прекршаја.

3 Очекиване користи од рада Комисије

Основне користи које се очекују од рада Комисије KS G061 су следеће:

- доношење националних стандарда за методе испитивања који су идентични са европским и/или међународним стандардима, чиме се обезбеђује ефикасан алат за проверу испуњености услова утврђених законима и/или прописима донетим на међународном, регионалном или националном нивоу;
- обезбеђење упоредивости резултата испитивања и њихово признавање применом националних стандарда за методе испитивања који су усаглашени са европским и/или међународним стандардима;

- пружање подршке надлежним министарствима у текућим активностима на хармонизацији националне регулативе са европском регулативом обезбеђивањем националних стандарда усаглашених са европским и/или међународним стандардима,
- заштита потрошача;
- уклањање препрека у трговини;
- представљање и заступање националних интереса у поступку развијања међународних и европских стандарда;
- побољшања у области заштите животне средине.

4 Заинтересоване стране

Све заинтересоване стране у Републици Србији позване су да учествују у раду Комисије KS G061 како би у њој непосредно и равномерно били заступљени интереси и потребе свих релевантних страна.

У саставу Комисије KS G061 тренутно су заступљени представници индустрије, универзитета, института, струковног удружења.

5 Циљеви и стратегија за остваривање циљева

5.1 Циљеви

Комисија KS G061 има следеће циљеве:

1. доношење националних стандарда и сродних докумената из области рада Комисије KS G061 преузимањем ажурних издања одговарајућих европских и/или међународних стандарда и сродних докумената, при чему је преузимање хармонизованих европских стандарда приоритетни задатак;
2. повећање броја националних стандарда из области рада Комисије KS G061 који настају преузимањем европских и/или међународних стандарда методом превођења на српски језик или бар одржавање постојећег броја националних стандарда на српском језику;
3. побољшавање и осавремењивање постојећих изворних националних стандарда узимајући у обзир интерна правила Института, одговарајуће међународне споразуме, националну регулативу, као и постојеће потребе заинтересованих страна;
4. активније учешће Комисије KS G061 у раду релевантних европских и/или међународних техничких комитета;
5. промовисање примене српских стандарда и сродних докумената из области рада Комисије
6. KS G061;
7. побољшање конкурентности српских компанија на отвореном тржишту ЕУ.

5.2 Стратегије за остваривање циљева

1. Остваривање циљева Комисије KS G061 заснива се на дефинисању приоритета рада комисије, а то је да прати рад Техничког комитета ISO/TC 061, *Пластичне масе*, Међународне организације за стандардизацију (ISO), као и техничких комитета CEN/TC 249, *Пластичне масе*, и CEN/TC 145, *Машине за пластику и гуму*, Европског комитета за стандардизацију (CEN);
2. ревидирање текстова повучених националних стандарда објављених на српском језику у складу са новим издањима европских или међународних стандарда да би се одржао или повећао број објављених националних стандарда насталих преузимањем европских и/или међународних стандарда на српском језику;
3. редовно преиспитивање изворних националних стандарда и адекватно планирање договорених ревизија, измена и исправки тих стандарда;

4. учешће чланова Комисије KS G061 у раду релевантних европских и/или међународних техничких комитета;
5. упознавање чланова Комисија KS G061 са ревидираним интерним правилима Института;
6. активности усмерене ка што бољој имплементацији стандарда у рад српских предузећа;
7. упознавање јавности са мерама које су предмет стандарда, а које за циљ имају повољније ефекте на животну средину.

6 Фактори који могу утицати на испуњење и имплементацију програма рада

- Непостојање одговарајућих националних стандарда на српском језику изискује додатне напоре и средства који су ван области рада Комисије за стандарде и Института.
- Недостатак финансијских средстава онемогућава обезбеђење одговарајућих превода и упућује на преузимање стандарда методом проглашавања што умањује значај ових стандарда у пословном окружењу и што је кључни фактор за имплементацију програма рада.
- Недовољно учешће стручњака на доношењу српских стандарда.
- Незаинтересованост стручне јавности за учешће у јавној расправи и достављање примедба у вези са предлогом нацрта српских стандарда који су дати на јавну расправу.

7 План активности

Видети Годишњи план рада Комисије <http://www.iss.rs/tc>.

8 Корисни линкови за све наведене активности

ISS/KS G061:

http://www.iss.rs/tc/?national_committee_id=176

ISO/TC 61

http://www.iso.org/iso/home/standards_development/list_of_iso_technical_committees/iso_technical_committee.htm?commid=49256

CEN/TC 145

<https://www.cen.eu/cen/Sectors/TechnicalCommitteesWorkshops/CENTechnicalCommittees/Pages/default.aspx?param=6127&title=Plastics%20and%20rubber%20machines>

CEN/TC 249

<https://www.cen.eu/cen/Sectors/TechnicalCommitteesWorkshops/CENTechnicalCommittees/Pages/default.aspx?param=6230&title=Plastics>